

POSTANOWIENIE

Dnia 20 listopada 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka

po rozpoznaniu na posiedzeniu bez udziału stron w dniu 20 listopada 2019 r.
sprawy A. S.

na wniosek sędziego Sądu Najwyższego

w przedmiocie wyłączenia,

na podstawie na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 i 4 k.p.k.,

p o s t a n o w i ł

**wyłączyć Sędziego Sądu Najwyższego Marka
Pietruszyńskiego od rozpoznania kasacji (oraz zawartego w niej
wniosku o wstrzymanie wykonania orzeczenia) w sprawie I KK
33/19, wniesionej przez obrońcę A.S..**

UZASADNIENIE

Sędzia Sądu Najwyższego Marek Pietruszyński w dniu 28 października 2019 r. przedstawił wniosek o wyłączenie go od rozpoznania kasacji oraz zawartego w niej wniosku o wstrzymanie wykonania orzeczenia w sprawie o sygn. akt Sądu Najwyższego I KK 33/19, wniesionej przez obrońcę A.S. od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 14 lutego 2019 r., sygn. akt II AKa (...), zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w O. z dnia 5 czerwca 2018 r., sygn. akt II K (...).

Wniosek swój uzasadnił tym, iż przed wyznaczeniem do rozpoznania tej kasacji, w drodze losowania został wyznaczony również jako sędzia sprawozdawca do rozpoznania wniosku sporządzonego przez obrońcę skazanego A.S. o wznowienie postępowania zakończonego wskazanym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 14 lutego 2019 r. (sygn. akt Sądu Najwyższego – III KO

48/19). Analiza treści kasacji, jak też wniosku o wznowienie postępowania, prowadziła Sędziego wnioskującego do przekonania o tym, że podstawy wniosku o wznowienie postępowania oraz zarzuty kasacyjne w pewnych zakresach pokrywały się. Wnioskujący Sędzia wskazał również, że postanowieniem z dnia 17 października 2019 r., sygn. akt III KO 48/19, jako sędzia sprawozdawca, nie uwzględnił wniosku skazanego o wstrzymanie wykonania wyroku, będącego przedmiotem postępowania wznowieniowego (k. 59 akt III KO 48/19), również w perspektywie podstaw podniesionych we wniosku. W rezultacie, jak uznał, rozstrzygając w przedmiocie kasacji oraz zawartego w niej wniosku o wstrzymanie wykonania orzeczenia, musiałby się ponownie odnieść do okoliczności stanowiących przedmiot wniosku o wznowienie postępowania, rozważanych także w toku rozpoznania wniosku o wstrzymanie wykonania orzeczenia w postępowaniu wznowieniowym, co mogłoby wywołać uzasadnioną wątpliwość odnośnie do bezstronności tego Sędziego w toku procedowania w przedmiocie kasacji.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Wniosek złożony przez sędziego Sądu Najwyższego Marka Pietruszyńskiego jest zasadny i zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 41 § 1 k.p.k. sędzia ulega wyłączeniu, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie. W sprawie zakończonej wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 14 lutego 2019 r., Sędzia Sądu Najwyższego Marek Pietruszyński został wyznaczony w drodze losowania jako sędzia sprawozdawca w celu rozstrzygnięcia wniosku o wznowienie postępowania. W momencie, w którym orzekł (odmownie) w zakresie złożonego na podstawie art. 545 § 1 k.p.k. w zw. z art. 532 k.p.k. wniosku o wstrzymanie wykonania w/w wyroku Sądu Apelacyjnego, został wyznaczony jako sędzia sprawozdawca w sprawie kasacji, która wpłynęła od tego samego wyroku Sądu odwoławczego.

Oczywiście nie można z góry uznać, że zasadą powinno być stwierdzenie, iż sędzia, który orzekał we wcześniejszych sprawach dotyczących danego oskarżonego (skazanego) powinien podlegać wyłączeniu na podstawie art. 41 § 1

k.p.k. Przekonanie o tym, że taka okoliczność nie prowadzi automatycznie do wystąpienia przesłanki braku bezstronności sędziego, jest już ugruntowane w orzecznictwie Sądu Najwyższego (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 stycznia 2018 r., II KK 439/17, LEX nr 2449287). Podnosi się między innymi, że fakt uprzedniego rozpoznania kasacji w tej samej sprawie nie może stanowić podstawy do uznania, że sędzia nie będzie w sprawie wniosku o wznowienie obiektywny, a więc, iż powstała okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności sędziego (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2015 r., II KO 3/14, LEX nr 1598691). W tej sprawie Sąd Najwyższy wskazał, że zakwestionowane na mocy zarzutów kasacyjnych przekonanie o błędności oceny materiału dowodowego nie mogło mieć znaczenia przy rozpoznaniu wniosku o wznowienie, bowiem przedmiotem tego wniosku były okoliczności nowe, nieznane także w czasie rozpoznawania kasacji. Założyć zatem należało, że w związku z powyższym, podstawą wznowienia może być tylko nowy układ dowodów, z którego ma wynikać, że skazany nie popełnił przypisanych mu czynów.

Jednocześnie należy zauważyć, że oświadczenie sędziego o istnieniu okoliczności mogących wpłynąć na jego bezstronność wymaganą przez prawo i uzasadniających obawę co do możliwości obiektywnego orzekania w konkretnej sprawie, oblige nie tylko do wnikliwego rozważenia przedstawionych przesłanek tej inicjatywy, ale w wypadku potwierdzenia ich rzeczywistego występowania, powinno - co do zasady - prowadzić do uwzględnienia wniosku sędziego o wyłączenie od udziału w rozpoznawaniu sprawy, zwłaszcza gdy w odbiorze zewnętrznym może powstać wątpliwość co do istnienia kierunkowego nastawienia sędziego do stron procesowych lub uczestników postępowania (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2018 r., III KK 244/17, OSNKW 2018, z. 3, poz. 26).

Przedmiotowy wniosek o wznowienie postępowania z dnia 17 lipca 2019 r., sygn. akt III KO 48/19, został oparty o przesłankę pojawienia się nowych dowodów w sprawie, m.in. w postaci zeznań A. Ż., który miał w sprawie o sygn. akt PK VII WZ Ds. (...) składając zeznania potwierdzić wyjaśnienia A.S. – podczas gdy w

przedmiotowej sprawie II K (...), która zakończyła się prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...), tym wyjaśnieniom zaprzeczał. Nadto takim nowym wnioskiem miały być zeznania J. S., który również odwołał swoje wyjaśnienia. We wniosku wskazano, że zeznania A. Ż. mają wykazać, iż świadek ten zastraszał świadka ? J.S. oraz przekupywał biegłych, mających tego świadka opiniować – które to działania miały na celu „wrobienie” A.S.. Podniesiono również, że A.S. wnosił bezskutecznie przed sądami obu instancji o przebadanie psychiatryczne, ponieważ leczył się psychiatrycznie, jak również wnosił o przebadanie J. S..

Złożona w dniu 7 maja 2019 r. kasacja obrońcy skazanego A.S. oparta została natomiast m.in. o zarzut naruszenia art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 193 § 1 k.p.k. w zw. z art 202 § 1 k.p.k., poprzez zaniechanie odniesienia się przez Sąd odwoławczy do zarzutu apelacyjnego dotyczącego nieprzeprowadzenia przez Sąd I instancji dowodu z opinii sądowo-psychiatrycznej skazanego oraz J. S. Nadto podniesiono zarzut naruszenia art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 170 § 1 pkt 2 i 5 k.p.k. poprzez nienależyte rozpoznanie zarzutów apelacyjnych odnoszących się do niezasadnego oddalenia wniosków dowodowych mających na celu wykazanie m.in. szantażu świadka A. Ż. wobec rodziny skazanego. Podobnie, jak w przypadku wniosku o wznowienie postępowania, tak i w kasacji, obrońca A.S. dowodzi, że zeznania świadka A. Ż. powinny zostać uznane za niewiarygodne, bowiem miał on motyw, by pomówić funkcjonariusza Policji. W obu tych pismach procesowych podnosi się (zarówno w samych pismach procesowych, jak i w oświadczeniach i pismach skazanego), że dowody sprawstwa zostały sfalszowane, a dowody niewinności – zatajone. W tej sytuacji nie ulega wątpliwości, że zarzuty kasacji w znacznej części zbieżne są z podstawami wymienionymi we wniosku o wznowienie postępowania, a mającymi uzasadniać, iż pojawiły się w tej sprawie nieznane uprzednio dowody, mogące prowadzić do wniosku, że skazany nie popełnił przypisanego mu czynu.

Sędzia Sądu Najwyższego Marek Pietruszyński został wyznaczony jako sędzia sprawozdawca do rozpoznania wniosku o wznowienie postępowania. Należy

przyjąć, że rozpoznając ten wniosek, Sędzia wyrazi już swój pogląd w kwestii oceny nowych zeznań A. Ż., szantażu na świadku J. S. oraz co do zaniechania badań sądowo-psychiatrycznych w sprawie. Nadmienić przy tym trzeba, że w postanowieniu o nieuwzględnieniu wniosku o wstrzymanie wykonania wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) odmowę wstrzymania wykonania tego wyroku podniesiono, że Sąd nie stwierdził jednoznacznych i istotnych przesłanek wskazujących na zasadność wniosku o wznowienie postępowania. W związku z powyższym udział tego Sędziego Sądu Najwyższego w rozpoznaniu kasacji wniesionej przez obrońcę A.S. mógłby w odczuciu społecznym, jak również samego skazanego, budzić uzasadnione wątpliwości co do tego, czy będzie ona rozpoznana w sposób bezstronny i w oderwaniu od poprzednio wyrażonych ocen; w tej sytuacji wyłączenie tego Sędziego od rozpoznania kasacji zapewni pełne spektrum gwarancji procesowych skazanemu.

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak na wstępie.

as